

Zemkopības ministrija

Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981, tālr. 67027010, fakss 67027512, e-pasts pasts@zm.gov.lv, www.zm.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika Nr. 3.4-11e/1763/2020

Uz 24.07.2020. Nr.

Latvijas Melioratoru biedrībai

A.god. R.Dovgjallo kungs,

Zemkopības ministrija š.g. 27.jūnijā ir saņemta Latvijas Melioratoru biedrības 24.jūlija vēstule, kurā Jūs atzinīgi vērtējat ministrijas darbu plāna "Prioritārie rīcības virzieni meliorācijas politikā" projekta sagatavošanā. Papildus Jūs vēršat uzmanību uz atsevišķiem jautājumiem, uz kuriem Zemkopības ministrija sniedz šādas atbildes.

1.1. Dokumenta turpmākā izstrādāšana, saskaņošana un ieviešana būtu vēlama starpinstitūciju līmenī, tai skaitā būtu nepieciešams izveidot konsultatīvo padomi meliorācijas jautājumos.

Ar 2019.gada 12.septembra Zemkopības ministra rīkojumu Nr. 108 "Par meliorācijas konsultatīvo padomi" ir izveidota meliorācijas konsultatīvā padome. Latvijas melioratoru biedrība ir pārstāvēta meliorācijas konsultatīvajā padomē biedrības valdes priekšsēdētāja R.Dovgjallo personā.

Meliorācijas attīstības plānošanas dokumenta izstrādei 2017.gadā tika izveidota meliorācijas attīstības plānošanas darba grupa, kurā tika pārstāvēta gan Latvijas Melioratoru biedrība un Latvijas Hidromelioratīvo Būvnieku Asociācija, gan SIA Meliorprojekts, SIA Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts SILAVA, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome, Zemnieku saeima, Latvijas Pašvaldību savienība, Pierīgas pašvaldību apvienība, Pārresoru koordinācijas centrs, Ekonomikas ministrija un Satiksmes ministrija. Arī šajā darba grupā no Latvijas Melioratoru biedrības tika deleģēts valdes priekšsēdētājs R.Dovgjallo. Darba grupas rezultātā ir tapis plāna "Prioritārie rīcības virzieni meliorācijas politikā" projekts.

Plāna projekts pēc tā izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē tika ievietots Zemkopības ministrijas mājaslapā sabiedriskai apspriešanai. Pēc izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē un starpinstitūciju saskaņošanas precizētais plāna projekts tika nosūtīts viedokļa noskaidrošanai visām saskaņotājinstīcijām un darba grupas locekļiem.

1.2. Dokumentā nepieciešams detalizētāk iestrādāt informāciju par nākamo plānošanas periodu 2021.-2027.g., norādot konkrētu finansējuma apjomu meliorācijas jomā.

Jaunā plānošanas perioda precīzs finansējuma apjoms ieguldījumiem meliorācijā patlaban nav apstiprināts, tādēļ plānā šādu informāciju varēs iekļaut vien pēc finansējuma apstiprināšanas. Zemkopības ministrija līdz Jūs sekot līdz kopējās lauksaimniecības politikas aktualitātēm ministrijas mājaslapas sadaļā "Informācija plašsaziņas līdzekļiem" <https://www.zm.gov.lv/presei/> un vispārējām Eiropas Savienības fondu finansējuma pēc 2020. gada aktualitātēm Finanšu ministrijas mājaslapas sadaļā "Aktualitātes" https://www.fm.gov.lv/lv/aktualitates/jaunumi/es_fondi/.

1.3. Meliorācijas sistēmu inventarizācijas termiņi plānā norādīti ļoti attālināti. To būtu nepieciešams veikt ātrāk.

Meliorācijas sistēmu inventarizācija ir laikietilpīgs un dārgs pasākums. Nemot vērā finanšu instrumentu nepieejamību, mērkis noteikts indikatīvi.

Zemkopības ministrija līdz šim vairākkārtīgi ir aktualizējusi nepieciešamību pēc meliorācijas sistēmu kvantitatīvā un kvalitatīvā stāvokļa aktualizācijas (inventarizācijas) un finansējuma nepieciešamības šī mērķa sasniegšanai - gan ikgadēji valsts budžeta plānošanas procesos, gan iesniedzot to kā priekšlikumu jaunu politikas iniciatīvu ietvaros, gan kā prioritāru pasākumu valsts budžeta apakšprogrammai "26.02.00 "Meliorācijas kadastra uzturēšana, valsts meliorācijas sistēmu un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu ekspluatācija un uzturēšana", gan kā alternatīvu risinājumu – sniedzot projekta pieteikumu Eiropas Komisijai. Patreizējie centieni nav vainagojušies ar panākumiem, galvenokārt, apjomīgā finansējuma nepieciešamības dēļ.

1.4. Plānā jāparedz nozares standartu aktualizācija.

Atbilstoši Standartizācijas likuma 3. un 13.pantā noteiktajam standartu izstrāde un piemērošana ir brīvprātīga, standartu aktualizāciju veicama, nozares profesionāliem pēc savas iniciatīvas veidojot standartizācijas tehnisko komiteju vai apakškomiteju un atbilstoši normatīvajiem aktiem virzot standartu apstiprināšanai Nacionālajai standartizācijas institūcijai VSIA "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs". 2018./2019.gadā Ekonomikas ministrija pēc Zemkopības ministrijas ierosinājuma tika izsludinājusi 4 iepirkumus standartu aktualizācijai, neviena no nozares organizācijām neizrādīja interesi un neiesniedza nevienu pieteikumu.

1.5. Dokumentā var iepazīties ar plānoto valsts budžeta finansējumu tuvāko 3 gadu laikā, ilgākam laika periodam plānotais nākotnes finansējums nav norādīts.

Plānotais finansējums ir norādīts trīs gadu periodam atbilstoši normatīvajos aktos par valsts budžetu noteiktajam. Atbilstoši likumam "Par budžeta un finanšu vadību" valsts budžeta līdzekļi plānojami vidēja termiņa budžeta ietvaram. Vidējs termiņš ir triju gadu periods, ko veido saimnieciskais gads, kuram plāno valsts budžetu, un tam sekojošie divi saimnieciskie gadi. Līdz ar to Zemkopības ministrijai nav tiesiska pamata plāna projektā ietvert informāciju par ilgāku plānošanas periodu.

1.6. Dokumentā jāaktualizē ar meliorācijas nozares nozīmi saistībā ar novadu reformu un pašvaldību, atbildīgo iestāžu precīzu atbildības sadalījumu.

No jautājuma satura nav skaidri saprotams, kāda ir jautājuma būtība. Plāna projekta 5.sadaļā "Rezultatīvie rādītāji" pašvaldību kā atbildīgo institūciju loma integrēta proporcionāli meliorācijas sistēmu īpašnieku atbildībai, tomēr Zemkopības ministrija pārvērtēs iespēju paplašināt pašvaldību atbildību plāna ieviešanā.

1.7. Plānā jāiekļauj pasākumi sabiedrības informēšanā.

Plāna projekta 2.sadaļā, kā vienu no meliorācijas attīstības apakšmērķiem un attiecīgi arī

plānotajiem rīcības virzieniem Zemkopības ministrija ir norādījusi "Sabiedrības izpratnes par meliorācijas nozīmību veicināšana, jauno meliorācijas speciālistu piesaiste un speciālistu profesionālās kompetences pilnveidošana". Zemkopības ministrija jau šobrīd veic plašu sabiedrības informēšanu par meliorācijas jomu un plāno turpināt aktivitātes šajā sakarā.

1.8. Ir jāpanāk tiesiskā regulējuma izmaiņas, kas noteiktu Būvvaldēm atbildīgo speciālistu par meliorācijas jautājumiem katrā novadā.

Zemkopības ministrija ir vairākkārt uzrunājusi Latvijas Pašvaldību savienību kā Latvijas pašvaldību intereses pārstāvošo organizāciju, rosinot rast iespēju katrā novada pašvaldībā vai pašvaldības būvvaldē ieviest meliorācijas speciālista amata vietu. Atsevišķas pašvaldības ir atsaukušās uz Zemkopības ministrijas aicinājumu, bet kopumā Zemkopības ministrijai tika norādīts, ka pašvaldību speciālistu komplektēšana ir pašvaldību kompetences jautājums. Tomēr Zemkopības ministrija atkārtoti ar šādu ierosinājumu vērsīsies pie Latvijas novadu pašvaldībām un Latvijas Pašvaldību savienības.

1.9. Ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju būtu pārrunājams progress "Plūdu riska mazināšanas programmas 2021.-2027.gadam" izstrādē un nākamā perioda paredzamā budžeta sadalījums.

Darām zināmu, ka Zemkopības ministrija tuvākajā laikā plāno rosināt tikšanos ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, lai pārrunātu tostarp Jūsu aktualizēto jautājumu.

1.10. ZM būtu nepieciešama padziļināta Ilgtspējīgas meliorācijas sistēmas izpēte par ietekmi uz katru valsts tautsaimniecības nozares segmentu.

Vēršam uzmanību, ka meliorācijas attīstības plānošanas dokumenta projektā jau identificēta problēma par Zemkopības ministrijas ieskatā nepietiekamu meliorācijas ietekmes un ieguvumu pētniecību, tostarp ilgtspējības pētniecību un finansējuma pieejamību šādiem projektiem. Zemkopības ministrija vairākkārtīgi ir rosinājusi šādu pētniecības projektu nepieciešamību, bet nav guvusi nedz konceptuālu, nedz finansiālu atbalstu.

Zemkopības ministrija ir solidāra ar Latvijas Melioratoru biedrību jautājumā par pētījumu nepietiekamību meliorācijas jomā, tālab plāna projektam pievienotajā 2.pielikumā 2.6.apakšpunktā "Izglītība, zinātne un pētniecība" jau norāda, ka Latvijā trūkst zinātnisko pētījumu un secinājumu jautājumā par neuzturētu meliorācijas sistēmu stratēģisko ietekmi uz platību pārpurvošanos, meliorēto platību ekonomiskās un sociālās vērtības zaudēšanu, mežu un lauksaimniecībā izmantojamās zemes ražības un produktivitātes samazināšanos, mežu apsaimniekošanas apstākļu pasliktināšanos, saimnieciskās darbības samazināšanos, lauku iedzīvotāju sociālā stāvokļa pasliktināšanos, migrācijas palielināšanos no lauku apvidiem uz pilsētu, tautsaimniecībā svarīgas infrastruktūras degradāciju, plūdu riska draudiem, draudiem civilajai drošībai u.tml.

Plāna projektā 5.sadaļā zem rīcības virziena "Klimata pārmaiņu mazināšanai un klimata pārmaiņām pielāgota efektīvas meliorācijas nodrošināšana" ir paredzēts pasākums "Valsts un ES finanšu instrumentu atbalsts zinātniskās pētniecības projektiem par zemes meliorācijas pielāgošanai klimata pārmaiņām un nozīmību klimata pārmaiņu mazināšanā", zem kura kā viens no projektiem ir paredzēts pētījums par "Meliorācijas ietekmes novērtēšanu klimata pārmaiņu (plūdu riska) mazināšanā".

Tomēr izsakām pateicību par ierosinājumu un atbalstu šāda pētījuma nepieciešamībā, tālab centīsimies rast iespēju papildināt plānu ar pētniecības projektu par meliorācijas sistēmu ilgtspējas ietekmi uz tautsaimniecību.

Attiecībā uz manu iespējamo dalību Latvijas Melioratoru biedrības valdes sēdē, lūdzu sazināties ar Ministra biroja vadītāju Jāni Eglītu kungu, tālr.: 67027665

Zemkopības ministrija izsaka pateicību par Jūsu ieinteresētību meliorācijas jomas attīstības plānošanā, tostarp meliorācijas ilgtspējas nodrošināšanā un sagaida vērtīgus ieteikumus arī nākotnē.

Ar cieņu,

Zemkopības ministrs

K.Gerhards

Cinkus, 67027511
Kristine.Cinkus@zm.gov.lv

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU